

и Молдова, които са само васални и се ползват с висока степен на вътрешна автономия), са в преобладаващата си част трайно уседнало население. Още от първите исторически сведения за цигани в Османската империя (XV в.), в продължение на векове, циганите в нея, които са уседнали, преобладават (и то значително) над тези, които водят чергарски начин на живот. При това всъщност става въпрос за специфичен тип чергарски начин на живот, който по-точно може да се определи като полу-чергарски, и се характеризира с наличието на постоянни зимни поселища (обикновено са наемани жилища от околното население) и активен чергарски сезон, за разлика от Централна и Западна Европа, където местните цигани обикновено чергарстват целогодишно.

И което е много по-важно, циганите в Османската империя по своя статут са ‘граждани’ (в обществено-политически смисъл) на империята (нещо, което в Западна Европа те постигат едва през XIX-XX в.), изпълняват своите граждански задължения (наистина, някои от тях, напр. плащането на данъците, с доста проблеми). В крайна сметка, погледнато от дистанцията на времето, циганите на Балканите се оказват с постигната по-висока степен на обществена интеграция, която съхраняват и в наследилите империята независими балкански държави (особено бивша Югославия и България), поне в сравнение с техните събрата от Централна и Западна Европа.

От тази гледна точка стремежът да бъдат признати циганите от Югославия за “исконни чергари” и съответно да бъдат обект на специална политика се оказва доста уязвим. Куриозността на цялата ситуация проличава още повече, когато е публикувано открито писмо на една от организацията на германските *Sinti* (Zentralrat Deutscher Sinti und Roma), които винаги са водили (и в голямата си част продължават и до днес да водят) чергарски начин на живот, в което се казва, че толкова години те са се борили *Синтите* да бъдат третирани като “нормални”, пълноправни граждани на Германия, и не желаят пак да бъдат обособява-